

Gökyüzü

Alp Akoğlu

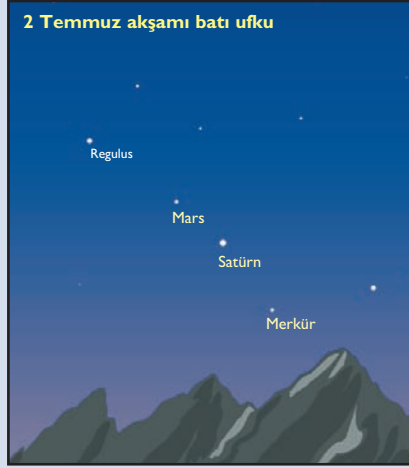
Satürn Ve Mars İçin Son Günler

Temmuz'un ilk günleri, akşam gökyüzünde, batı ufku üzerinde Merkür, Satürn ve Mars bir dizi oluşturuyor. Ne var ki gezegenler, ufka çok yakın. Bu nedenle onları gözleyebilmek için süre çok kısıtlı. Ayrıca, hava tam olarak kararmadığından, bu gezegenleri gökyüzünde seçmek pek de kolay değil.

Merkür, bu gezegenlerden görülmesi en zor olanı. Çünkü gezegen, ayın ilk günlerinde bile Güneş'ten yaklaşık bir saat sonra batıyor ve parlaklığı 1,7 kadir, yani oldukça düşük. Bu sırada Merkür'ü görmek için Güneş battıktan yaklaşık yarım saat sonra bir dürbünle batı ufkuna bakabilirsiniz. Elbette, gökyüzü ufuka temiz ve açık. Merkür, ilerleyen günlerde hızla gökyüzünde alçalacak ve birkaç gün içinde gözden kaybolacak. Gezegeni yeniden görebilmek için Temmuz'un son günlerini beklemek gerekiyor. Bu sırada sabah gökyüzünde bulunan gezegen, ufuktan yeterince yükselmemiş olacağından görülmesi gene kolay olmayacak. Buna karşın, Ağustos ortalarında, Sabahları erken kalkabilenler için Merkür yılın en iyi konumlarından birinde olacak.

Uzun süredir akşam gökyüzünde bulunan Satürn, Temmuz'dan sonra sabah gökyüzüne geçecek. Bu nedenle, gezegen bir süreliğine gözlerden uzak kalacak. Ayın ilk günlerinde gezegen, Güneş'ten yaklaşık 1,5 saat sonra batıyor. Ancak, bunun önemli bir bölümü alacakaranlıkta geçeceği için, gezegeni gözleyebileceğimiz zaman fazla değil. Temmuz'un ortalarından başlayarak, gezegeni çıplak gözle gökyüzünde seçmek zorlaşacak.

Mars, üçlünün en yüksekte bulunan gezegeni. Mars, Satürn ve Merkür'ün tersine gökyüzünde yavaşça alçalıyor. Buna karşılık parlaklığı düşük, 1,8 kadir kadar. Bu nedenle, gezegeni gökyüzünde seçmek Satürn'ü seçmek kadar bile kolay olmayacak. Gezegen, ayın ilk günleri, Aslan'ın parlak yıldızı Regulus'la Satürn'ün arasında yer alacak. 5 Temmuz'da gezegen, Satürn ve Regulus'un tam ortasında bulunacak. Bu sayede gökyüzünde bulunması daha kolay olacak. Mars ve Regulus, günler ilerledikçe birbirlerine yaklaşacaklar ve 22 Temmuz'da çok yakın görünür konuma gelecekler. Her ikisi de bu sırada ufku üzerinde iyice alçal-

2 Temmuz akşamı batı ufku

miş olacaklarından, gökyüzünde bulunmaları pek kolay olmayabilir.

Temmuz akşamlarının en parlak gezegeni Jüpiter, hava kararırken güney ufku üzerinde beliriyor. Jüpiter, bu sırada, Ay'dan sonra gökyüzündeki en parlak gökcsimi. Gezegenin yer aldığı Terazî Takımyıldızı, parlak yıldızlardan yoksun. Bu nedenle, herhangi bir başka gökcsimle karıştırılması olası değil. Gezegen, geceyarısı civarı batı-güneybatı ufkundan batıyor.

22 Temmuz akşamı batı ufku

Venüs, yıl başından bu yana olduğu gibi sabah gökyüzünde. Gezegen, aylardır gökyüzündeki konumunu koruyor. Ne var ki, Temmuz'un sonlarından başlayarak, artık yavaş yavaş gökyüzünde alçalmaya başlayacak. Bu durum Ekim ayına kadar sürecek ve gezegen akşam gökyüzüne geçecek. Gezegenin akşam gökyüzünde görünür konuma gelmesi için yıl sonunu beklemek gerekecek.

Venüs, bu sıralar teleskoplu gözlemciler için pek çekici değil. Gezegen, hem uzak konumda, hem de yüzeyinin çoğu aydınlanmış durumda. (Venüs'ün en çok ilgi çeken zamanları, ince bir hilal biçiminde olduğu zamanlar. Bu durumda gezegen, bize yakın konumda olduğundan, bir dürbünle bile hilal biçimi seçilebiliyor.)

Ay, 3 Temmuz'da ilkdördün, 11 Temmuz'da dolunay, 17 Temmuz'da sondördün, 25 Temmuz'da yeniay hallerinde olacak.

Gezegenimiz, 3 Temmuz'da Güneş'e en uzak konumunda. Bu sırada, Güneş'e uzaklığımız 152.095.745 km olacak. Bu, en yakın olduğumuz konuma göre %3,4 daha uzak.

1 Temmuz saat 23:00, 15 Temmuz saat 22:00, 31 Temmuz saat 21:00'de gökyüzünün genel görünümü.